

ДИГИТАЛНАТА СОЦИОЛОГИЯ КАТО НОВА ПРАКТИКА И СТАНДАРТ В ОБУЧЕНИЕТО ПО СОЦИОЛОГИЯ

Мариета Христова*

Живеем във време, в което дигиталните устройства са в центъра на социалните взаимоотношения. Технологиите се развиха до степен, че човек е потопен във вселена от мобилни платформи и приложения, които му предоставят всякакъв вид изживявания за свързване с всякакви хора навсякъде по света. Човек може да чете, слуша, визуално да възприема, да се ангажира и наслаждава на истинско интерактивно дигитално потапяне навсякъде по всяко време. Комуникацията е интерактивна, незабавна, глобална и често пъти на ниска цена. Продължаващата дигитализация на обществата не е просто важна тема за изследване и опознаване, но има потенциала и да трансформира съществената роля, която самите социални изследвания имат в обществото (Marres, 2017)

Въпросите, които ме интересуват и които поставям за изследване в настоящата статия са:

- как се развива социологическата наука с оглед на процеса по дигитализация на социалния свят и развитие на дигиталната социология като част от полето на социологията;
- какви академични дисциплини се преподават в университетите по света свързани с ключови думи като информационни и комуникационни технологии (ИКТ), интернет, "виртуално", "кибер" и "дигитално" и техните производни, платформи за свързване в социални мрежи и социални медии.
- обосноваване на необходимостта от въвеждане на дисциплина като дигитална социология в обучението по социология в университетите в България.

Развитие на дигиталната социология като част от полето на социологията

Защо да говорим за "дигитална социология", а не за "киберсоциология" или "социология на интернет", "социология на дигиталния свят" или "на дигиталното общество", "социология на социалните или новите медии" или нещо подобно?

* Мариета Христова, доктор по социология, асистент в катедра "Икономическа социология", УНСС, e-mail: marieta_hristova@yahoo.co.uk.

С появата и развитието си през времето компютърните, информационните и комуникационни технологии не остават встрани от погледа на социолога и социологията като наука. Напротив. Социолозите се занимават с изследвания, свързани с използването и влиянието на интернет, компютърните, информационните и комуникационни технологии от и върху обществото и обществения живот от социологическа гледна точка още от тяхната поява. Предмет на тези изследвания са били различни социални въпроси, свързани с киберпространството или виртуалното пространство, киберидентичността или виртуалния човек, виртуалните или онлайн общности и др. Тези изследвания са намерили израз под формата на различна терминология в социологията, в зависимост от спецификата им. И често тази социологическа терминология е свързана с развитието на терминологията по отношение на технологиите.

С първоначалната поява и разпространение на компютърните технологии изследователите започват да използват термини като "информационни и комуникационни технологии", "интернет", "кибер" и "виртуално пространство". Съответно се появява "социология на интернет", "киберсоциология" и/или "социология на киберкултурата", "социология на виртуалните/онлайн общности". Терминът "кибер" е на мода през 90-те години на 20 век и началото на 21 век. Когато интернет и достъпът до него започва да става повсеместен, терминът "кибер" започва да бъде изместван в академичната литература от термини като "интернет", "уеб 2.0", "дигитален". Терминът "дигитален/цифров" все по-често започва да се използва по отношение както на разрастващите се по обем материали, които се превръщат в цифрови формати, така и на технологиите, устройствата и инструментите, които използват и разчитат тези формати. Поради тази причина терминът "дигитална социология" започва да измества другите термини. Тази промяна в терминологията е съгласувана и с другите под-дисциплини, които се фокусират върху дигиталните технологии като дигитални хуманитарни науки, дигитална култура, дигитална антропология и дигитална география. (Lupton, 2015:12)

Статията, която се появява за първи път с термина "дигитална социология" в заглавието е публикувана през 2009 г. в сп. Социологически форум – "Digital sociology: emergent technologies in the field and the classroom". В нея няма дефиниция на дигиталната социология, а авторът размишлява върху начините, по които дигиталните технологии могат да повлияят както на социологическите изследвания, така и на преподаването по социология. (Wynn, 2009)

През 2010 г. излиза книгата на Ричард Нийл "Expanding Sentience. Introducing digital sociology for moving beyond buzz metrics in a world of growing online socialization", с която му се отдава първенството в създава-

нето на изследователската област позната като "дигитална социология". Той описва дигиталната социология от гледна точка на сближаването на растящия академичен фокус и увеличаващия се интерес на глобалния бизнес. Дигиталната социология, описана от Нийл, е разработената от Temetic Research технология, която прилага компютърна лингвистика и извличане на данни чрез прилагане на най-новите принципи в разбирането на онлайн контекста (Neal, 2010).

От 2012 г. насам някои социолози се фокусират върху дефинирането на дигиталната социология като част от полето на социологията и върху нейното популяризиране като област на изследване и преподаване.

През 2012 г. Марк Кариган и Ема Хед започват инициатива за създаване на изследователска група по дигитална социология към Британската социологическа асоциация, която да си постави за цел: да разработи и популяризира специфични социологически начини за изследване на дигиталните медии; да разработи и популяризира специфични социологически отговори на "големите данни" както по отношение на вторичния им анализ, така и на по-общите методологически въпроси, които са повдигнати от тази трансформация в информационните системи в съвременното капиталистическо общество; да разработи и насърчава специфични социологически анализи на по-общите лични, културни и структурни промени причинени от дигиталния обрат в социалния живот; да осигури отворен форум за изследване на това, което дигиталния обрат предполага за социологическата практика, професионалната идентичност и бъдещето на дисциплината (Carrigan, 2012).

Марк Кариган разглежда дигиталната социология от две страни. От една страна, е производството на социологическо знание, от друга, разпространението на това знание.

В своя блог той дефинира дигиталната социология в най-широк смисъл като изследване на възможностите, които дигиталните инструменти предоставят за преосмисляне на социологическата работа. Това преосмисляне може да бъде по посока създаване и усъвършенстване на тези нови инструменти за научни изследвания или емпирично изследване на дигиталния обрат, който води до възможността такива инструменти да съществуват, както и до трансформирането на същността на социалния свят, който те впоследствие изследват.

Дигиталната социология може да се разглежда и по посока на възможностите, които предоставят дигиталните инструменти за разпространяването на социологическо знание. Комуникационните възможности, които дигиталните инструменти позволяват, не биха могли да се използват в техния пълен потенциал, освен ако не се гледа на разпространението на социологическо знание като еднакво важна научна дейност, която се прилага еднакво

както към обучението, така и към постигане на "въздействие" и публична ангажираност, използвайки цифрови инструменти (Carrigan, 2013).

Първата чисто академична книга, която е посветена на темата за дигиталната социология, се появява през 2013 г. Нейни редактори са Kate Orton-Jonson и Nick Prior. "Дигитална социология. Критични перспективи" представлява редактирана колекция от глави, които обхващат редица теми, включващи теории и идеи в областта на градските пространства, взаимоотношенията, общностите и интимността, мрежовото общество и социалните неравенства в използването на технологиите, посредничествата и практиките в дигиталната ера, въздействието на тези технологии в образованието, здравеопазването, финансите.

Колекцията е предизвикана от любопитството на редакторите да разберат как социологията се занимава с това, което представлява нова фаза в сферата на интернет изследванията, а именно разпространението и нормализирането на дигиталните технологии и съществуването на малко на брой социални сфери, които са изолирани от някаква форма на дигитална проява. Ключова и важна допирна точка в отделните глави е акцентът върху необходимостта социологията концептуално да отиде отвъд двоичните противопоставяния като виртуално/реално и трансформация/непрекъснатост, които характеризират много от съществуващите дебати по отношение на интернет изследванията. Авторите на отделните глави в книгата имат за цел да представят разсъжденията си относно увеличаващото се включване на дигиталното във всекидневния живот и приемането на това като нещо нормално, да се противопоставят на тенденцията всичко да се разглежда като двоично и да покажат и подчертаят неопределеността и непрекъснатостта в новите дигитални социални пейзажи (Johnson, Prior, 2013).

Първата авторска книга, която е озаглавена "Дигитална социология" е публикувана през 2015 г. от австралийския социолог Дебора Луптън. В книгата си Луптън определя дигиталната социология като под-дисциплина, която може да предостави средствата, чрез които да се изследват, анализират и разберат въздействието, развитието и използването на дигиталните технологии и тяхното вграждане в социалните светове, институции и концепциите за индивидуалност и въплъщение, как различните технически средства допринасят за моделите на човешкото поведение, социалните взаимоотношения и концепциите за личността.

Луптън посочва основните дейности, в които могат да се ангажират дигиталните социолози и предлага различни подходи при изследване на дигиталните технологии от социологическа гледна точка.

Първата дейност е анализиране на дигитални данни – използване на дигитални данни за количествени и качествени социални изследвания. Фокусът в този вид изследвания е върху събирането и използването на данни и

инструменти за анализирането на тези данни. Термини като "дигитални социални изследвания" или "дигитална социална наука" се използват, за да се отнесат към провеждане на изследване, използвайки дигитализирани бази с данни, които могат да бъдат споделяни чрез дигитални платформи. Фокусът е върху събирането и използването на данните и инструментите за анализ на тези данни, а не върху начините, по които хората, които използват дигитални технологии, използват тези инструменти и устройства като част от ежедневието си. Този подход се интересува от най-ефикасното използване на инструменти за съхраняване и анализиране на дигитални данни и начините за справяне с непрекъснатото извличане на информация от мрежата, както и с етичните въпроси около използването на такива данни като авторско право, защита на данните и др. Качествените социални изследвания, които използват дигитални бази с данни, които са извлечени от различни веб-сайтове, включително веб-сайтовете за свързване в социални мрежи и медии, се обозначават с термини като "webometrics" или "cybermetrics". Според Луптън тези подходи се прилагат често в полето на информационната наука и технологии, но не се използват често от социолози.

Втората дейност е социологически анализ на използването на дигитални платформи. Този вид изследване се припокрива например с изследванията в областта на дигиталната антропология, дигиталните култури и др., голяма част от които са насочени към изследване на начините, по които хората си взаимодействат и използват дигитални медии, чрез количествени и качествени подходи, като изследвания и контент анализ на цифров материал. От социологическа гледна точка, обаче, изследването на употребата на дигиталните платформи представлява изследване на начините, по които хората използват дигиталните медии и как тази употреба конфигурира тяхното чувство за тях самите, тяхното възприятие и техните социални връзки, както и ролята на дигиталните медии в създаването и възпроизводството на социалните институции и социалните структури. В основата на повечето социологически анализи на дигиталния свят са поставени въпроси, свързани с властовите отношения и как те действат, за да окажат влияние и да произведат социални отношения, идентичност и социални или икономически привилегии, или ограничения.

Следващата дейност е критичната дигитална социология, която насочва вниманието към начините, по които социолозите и другите учени от академичните среди използват дигиталните медии. Това е рефлексивен подход, който се основава на съвременната социална и културна теория за анализиране и изследване на видовете позиции и групи, които са конфигурирани чрез използването на дигитални технологии като част от професионалната практика.

Последната дейност е професионалната дигитална практика – използването на дигитални медийни инструменти за професионални цели с цел изграж-

дане на мрежи, изграждане на електронен профил, публикуване и споделяне на изследвания и инструкции към студентите (Lupton, 2012a, b, 2015).

През 2017 г. излиза друга академична авторова книга озаглавена "Дигитална социология. Възстановяване на социалните изследвания" с автор Noortje Marres, преподавател в Университета на Уоруик. В книгата си тя предлага прилагането на социологическа перспектива по отношение на последните развития в областта на събирането, анализа и манипулирането на данни, мрежи и взаимодействия чрез компютърните устройства, което създава нови допирни точки между социалния живот и социалните изследвания. Тя изследва и предизвикателствата, които те налагат върху начините ни за познаване на обществото.

В книгата си Марс си поставя за цел да представи цялостен анализ на практическите, методологическите и политическите проблеми и възможности, които днешните дигитални инфраструктури, устройства и практики откриват за анализ на обществения живот, и да очертае същите тези проблеми и възможности във връзка с по-широките въпроси, относно променящата се роля на знанието в обществото и обществения живот. Книгата ѝ има няколко задачи, първата от които е да направи преглед на текущите дебати в социологията, компютърните и медийни изследвания относно новите начини за познаване на обществото, които са подпомогнати от дигиталните трансформации. Тези дебати, според нея, се фокусират върху три основни теми: върху общото твърдение, че дигиталните технологии дават възможност за нови форми на опознаване на социалния свят; върху концепциите, методите и техниките, които са необходими за изследване на съвременните цифрови общества; и върху законодателните, политически и етични въпроси, които се повдигат от новите дигитални форми на осъществяване на социални изследвания (Marres, 2017).

Марс дефинира дигиталната социология от гледна точка на промените, които се случват, в следните три аспекта, като тези промени не трябва да се разглеждат изолирани един от друг:

- обектът ѝ на изследване, това е дигиталното или още цифрово общество, процеса по дигитализацията на обществото в различните измерения на социалния живот – от най-интимните детайли до най-широките глобални системи. Следствие на това възникват въпросите дали възходът на платформите на социалните медии, мобилните приложения, новите форми на данните и "умните" инфраструктури разкриват просто модели от практиката или разкриват характерни начини на живот.
- методите, техниките и инструментите ѝ за изследване на това общество. Това не означава, че социалните изследвания са станали компютризирани, сега когато изследователите имат на разположение програмируеми "социални" технологии като онлайн платформи и смарт

телефони. Марс твърди, че социологическите методи за изследване са станали дигитални много преди появата на днешните дигитални методи. Но в същото време трябва да се каже, че през последните години нито един от методите на социологията не е останал незасегнат от процеса по дигитализация – от провеждането на етнографска теренна работа чрез дигитални устройства, до анализа на социалните мрежи, които и сега се управляват и формират чрез същите тези дигитални средства. Това, което е характерно за дигиталната социология е, че разширяващото се многообразие от дигитални инструменти за събиране и анализ на данни, които са налице в социалния живот, прави възможно развитието на нови методи за познаване на обществото.

- платформите под формата на нови уеб-сайтове, техники и инструменти, които социолозите използват, за да предават знанията си и да ангажират участниците в изследванията си за общностите и обществото. Дебатът за дигиталната социология всъщност е дебат за публичната социология: тя се фокусира върху въпроса дали и как дигиталните инструменти, средства и методи предоставят нови възможности на социолозите да публикуват своето познание и да ангажират различни публики. Работата в областта на дигиталната социология отново актуализира методите с участие в социалните изследвания (Marres, 2017).

Според Марс, дигиталната социология не е напълно нов начин за опознаване на обществото, който е възможен благодарение на новите данни и новите изследователски техники, които от своя страна са възможни благодарение на новите технологии. Новите данни и новите методи приличат на старите. Вместо това като социолози сме изправени пред противоречията относно това: кои са правилните методи, коя е правилната скала за измерване на явленията, кой може да има достъп и до какви данни, и кой има право да си присвоява данните и резултатите от техния анализ. Тези въпроси са свързани с етични и политически въпроси, и много от тях са свързани с изместването на "капацитета на социалните научни изследвания" към цифровите индустрии. Но в същото време точно тези въпроси представляват истински проблеми за изследване (Marres, 2017).

Какво се случва в академичния живот по отношение на дигиталната социология? Няма ежегодна научна конференция по "дигитална социология". Студентите по социология в Университета на Мериленд Nathan Jurgensen и PJ Rey започват от 2011 г. да организират конференция на тема "Теоризиране на Мрежата" (Theorizing the web), която се фокусира основно върху разбирането на дигиталната ера от социологическа перспектива. Те създават и блог по киборгология (cyborgology), в който материалите разглеждат както обещанията, така и опасностите, които са породени от това да живеем в непрекъснат контакт с технологиите.

Първата академична конференция по "Дигитална социология" се провежда през 2015 г. в Ню Йорк и е организирана като "мини-конференция" от Източното социологическо общество (Eastern Sociological Society). За конференцията са подадени 60 заявки за участие от учени от 11 държави. През 2017 г. е организирана втора такава конференция.

През 2011 г. Даниълс и Фийгън коментират, че няма голяма институция, подобно на National Endowment for the Humanities, която да се стреми да финансира социологически изследвания, чрез прилагането на дигитални инструменти или запазване с цифрова информация от мрежата. Причината за това закъснение, що се отнася до социологическите изследвания, когато става въпрос за интернет, още не е ясна (Daniels, Feagan, 2011).

По отношение на интернет като инструмент за провеждане на уеб-базиран емпирични изследвания, Майк Савидж от Лондонското училище по икономика и Фиона Девин от Университета в Манчестър са едни от изследователите, които провеждат такова изследване – BBC's Great British Class Survey. Уеб-проучването започва в началото на 2011 г. чрез уеб-сайта на BBC Lab UK и до юли 2011 г. в него участват над 160 хил. души. В профила си на уеб-сайта на Лондонското училище по икономика, Майк Савидж определя това изследване като една от най-популярните части от дигиталната социология до момента, с 9 милиона хита в "калкулатора на класата" на уеб-страницата на ББС.

Какви академични дисциплини се преподават в университетите по света, свързани с интернет, дигиталния свят, социалните медии, онлайн изследователски методи и други?

Според класацията на QS World University Ranking за 2017 г. 12 от първите 20 университета, в които се преподава социология са в САЩ, 4 са във Великобритания, останалите включват Университета в Амстердам, Националният университет в Сингапур, Университета в Торонто, Австралийският национален университет.

При преглед на каталозите им с преподавани дисциплини в хода на обучението им по социология, които са публикувани на уеб-сайтовете им, се установи следното:

- в уеб-сайта на Университета в Сингапур няма списък с преподаваните там дисциплини.
- в Университета в Уисконсин и в Калифорнийския университет в обучението по социология няма дисциплини свързани с интернет, дигитални технологии, дигитална култура, социални или дигитални медии или дигитални изследвания.
- курсове, които се фокусират върху приноса на социалните науки за разбирането на живота в дигиталната епоха, както и върху теорията и методите за разбирането на социалното, политическото и икономиче-

ското въздействие на интернет са "интернет и общество", "social science of the internet", "социология в дигиталната епоха".

- по отношение на социалните изследвания на науката и технологиите както и теориите, които концептуализират ролята на технологиите за социална промяна, се преподават курсове като "наука, технология и общество", "технологии, власт и култура" или само "технология и общество".
- курсове, които се отнасят до дигиталните технологии и начините, по които те оформят обществото и културата са например "дигитална култура" и "киберкултура".
- курсовете, които се фокусират върху начина, по който медиите се вписват в практиките на всекидневния живот и в изграждането на социалните взаимоотношения и идентичности са "медия, култура и общество", "социология на социалните медии", "виртуални общности и социални медии", "social media networking".
- по отношение на онлайн или дигиталните методи за провеждане на изследвания се преподават курсова като "дигитални социални изследвания" и "онлайн изследователски методи".
- курсове, свързани с така нар. "големи данни" не се преподават в програмите по социология. Те са част от курсовете в други специалности и са свързани преди всичко с техническите науки.

Преподава ли се дигитална социология?

Курсове по дигитална социология има, макар и да са само няколко. Дигитална социология се преподава:

- в Singapore University of technology and design като курс в бакалавърската им програма по социологии;
- в Virginia Commonwealth University като курс в магистърската програма по социология с фокус върху дигиталната социология;
- в Център за интердисциплинарни методологии към Университета на Уоруик като междудисциплинарен модул за следдипломна квалификация;
- в Goldsmith, University of London като магистърска програма по дигитална социология.

Какво се преподава по социология в българските университети с фокус върху интернет и информационните и комуникационни технологии?

В уеб-сайта на Югозападния университет няма учебен план по социология.

В учебния план по социология на Софийския университет се наблюдават курсове по: ИКТ в обучението и работа в дигитална среда, медийни и комуникационни изследвания, визуална социология, дигитален маркетинг.

В Пловдивския университет в учебните планове по социология на двете катедри по социология съществуват курсове по: интернет като информационна среда, метод и обект на изследване, интернет изследвания, социология на информационното общество, социология на познанието и информацията, медийни изследвания.

В учебния план на катедра "Икономическа социология" в УНСС съществуват курсовете по: интернет и web дизайн, медийни технологии.

Има ли необходимост от развитието на курс по дигитална социология в България?

Един такъв курс по дигитална социология може да бъде насочен към бъдещето на социологията от гледна точка на дигиталните трансформации във всички сфери на обществения живот и какво означават те за социологическата работа. Живеем в дигитално общество, в което новите дигитални технологии оказват влияние върху всекидневния живот, обществените отношения, управлението, търговията, икономиката, производството и разпространението на знания. Независимо от това дали го искаме, дали ни харесва, или дали го позволяваме, нашите действия са наблюдавани от дигиталните технологии и ние сме станали субекти на цифрови данни, защото дигиталните технологии са станали важна част от живота на всеки.

Такава една дисциплина е необходима, защото ще реагира директно на променящия се социален свят, характеризиращ се вече с "големи данни" (big data) и дигитални (цифрови) трансформации от различен вид. Студентите ще използват социологическото си мислене като ключ за разбирането на дигиталния свят. Също така ще се запознаят с: многоизмерната природа на интернет като мрежа, медиум, социално пространство и технология, неговото въздействие, както и разнообразните дебати, които той предизвиква. В хода на работата ще се разкрива разнообразието и нюансите в начините, по които дигиталните технологии овластяват и ограничават действията на хората.

Чрез изучаването на дисциплината "Дигитална социология" студентите: ще придобият умения и знания, чрез които да изследват, анализират и разберат влиянието, развитието и използването на дигиталните технологии и тяхното включване в социалните светове, институции и идентичности; ще се запознаят с редица социални, културни и политически измерения на цифровото общество и ще дискутират някои от значимите дебати, които се срещат в академичния свят и научно-изследователската дейност по тези въпроси.

Предвид начините, по които дигиталните технологии са проникнали в ежедневието и са станали толкова важно измерение на това как хората събират информация и се свързват социално с другите, дигиталния свят би трябвало да се превърне в основна характеристика на социологическо изследване и анализ.

Референции:

- Carrigan, M. (2012) "Calling BSA members: we're trying to start a Digital Sociology study group and we need your support", available at: <https://markcarrigan.net/2012/11/20/calling-bsa-members-were-trying-to-start-a-digital-sociology-study-group-and-we-need-your-support/> (accessed 11 November 2017)
- Carrigan, M. (2013) "What is Digital Sociology?", available at: <https://markcarrigan.net/2013/01/12/what-is-digital-sociology/> (accessed 11 November 2017)
- Orton-Johnson, K. and Prior, N. (eds) (2013) *Digital Sociology: Critical Perspectives*, Houndmills, Palgrave Macmillan
- Daniels, J. and Feagin, J. (2011) "The (coming) social media revolution in the academy". *Fast Capitalism*, Vol. 8 (2), available at: http://www.uta.edu/huma/agger/fastcapitalism/8_2/Daniels8_2.html (accessed 11 November 2017)
- Lupton, D. (2012a) "Digital sociology: an introduction", available at: <https://simplysociology.wordpress.com/2012/07/08/digital-sociology-part-1-what-is-it/> (accessed 11 November 2017)
- Lupton, D. (2012b) "Examination of digital technologies must become central to social science research", available at: <http://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2012/07/31/digital-technologies-social-science-research/> (accessed 11 November 2017)
- Lupton, D. (2015) *Digital Sociology*, Routledge.
- Marres, N. (2017) *Digital Sociology. Reinvention of social research*. Malden, MA, Polity.
- Neal, R. (2010) *Expanding Sentience: Introducing Digital Sociology for moving beyond Buzz Metrics in a World of Growing Online Socialization*. Lulu Publishing, LLC.
- Wynn, J. (2009) "Digital sociology: emergent technologies in the field and the classroom", *Sociological Forum*, Vol. 24, No. 2, pp. 448-456.

ДИГИТАЛНАТА СОЦИОЛОГИЯ КАТО НОВА ПРАКТИКА И СТАНДАРТ В ОБУЧЕНИЕТО ПО СОЦИОЛОГИЯ

Резюме

Настоящата статия е посветена на развитието на дигиталната социология като част от социологическата наука.

Основни задачи пред настоящото изследване са: да проследи как се развива дигиталната социология като част от социологическата наука; да проследи какви академични дисциплини се преподават в програмите по социология в университетите по света, свързани с интернет, дигиталния свят, социалните медии, онлайн изследователски методи и други; в кои университети се преподава дигитална социология; да се обоснове необходимостта от въвеждане на дисциплина като дигитална социология в обучението по социология в университетите в България.

Изразявам мнението си, че такава една дисциплина е необходима, защото ще реагира директно на променящия се социален свят, характеризиращ се вече с "големи данни" (big data) и дигитални (цифрови) трансформации от различен вид. Дигиталният свят би трябвало да се превърне в основна характеристика на социологическо изследване и анализ предвид начините, по които дигиталните технологии са проникнали в ежедневието ни и са станали толкова важно измерение на това как хората събират информация и се свързват социално с другите.

Ключови думи: дигитална социология, дигитални трансформации, дигитален свят, интернет, дигитални технологии.

JEL: C18, D80, Z1.

THE DIGITAL SOCIOLOGY AS A NEW PRACTICE AND STANDARD IN TEACHING OF SOCIOLOGY

Abstract

The study is dedicated to the development of digital sociology as a part of sociological science.

The main tasks of this study are: to track the development of digital sociology as part of sociological science; to trace what academic disciplines are taught in sociology programmes related to internet, digital world, social media, online research methods and others at universities around the world; in which universities digital sociology is taught; to justify the necessity of introducing digital sociology as a discipline in sociology education in Bulgarian universities.

I express the view that such discipline is necessary because it will react directly to the changing social world, now characterized by "big data" and digital transformation of different kind. The digital world should become a key feature of sociological research and analysis considering the ways in which digital technologies have penetrated our everyday life and become so important to how people gather information and socially connect with others.

Key words: digital sociology, digital transformation, digital world, internet, digital technology.

JEL: C18, D80, Z1.